

КУЛТУРА

Изложба о Виминацијуму у галерији Текелијанума

Путевима римских императора

Изложбену поставку чини више уметнички обликованих глава императора рођених на простору Србије, а приказане су и макете легијског логора на Виминацијуму

Изложбу „Путевима римских императора“ отворили су директор пројекта Виминацијум проф. др Миомир Кораћ и археолог Немања Мрђић, који је детаљније представио поставку и значај археолошког парка. Присутне је поздравио и амбасадор Србије у Мађарској Раде Дробац.

Како се том приликом могло чути, Виминацијум је постао један од српских брендова и сврстао се у ред заједнице великих европских археолошких паркова. Овај археолошки локалитет је део научно-истраживачког пројекта Виминацијум, а улази у састав и неколико ширих пројеката које финансира Европска унија.

Истакнуто је да је последњих го-

Амбасада Србије. Поставке овог типа приређене су и у Вашингтону, Њујорку, Бостону, Чикагу и још неколико градова.

Иначе, прича о некадашњем сјају и пропасти римског града и војног логора Виминацијум, скренула је пажњу не само српске, већ и светске јавности, која с нестрпљењем очекује да овај археолошки парк заузме на светској културно-историјској сцени место које му с правом припада. Простор некадашњег римског града и војног логора на више од 670 хектара укупне површине, налази се данас испод обрадивих површина, а предмети и фрагменти из римског периода ра-сути су и у ораничним браздама.

У последње три деценије XX века обављена су истраживања виминацијумског града мртвих или некропола и до сада је откривено више од 13.500 гробова. На истраживању римског града и војног логора ради интердисциплинарни тим, састављен од изузетних стручњака из различитих области. Пројекат Виминацијум, по ред археолога, окупља математичаре, електроинжењере, геофизичаре, геологе, петрологе, истраживаче који се баве даљинском детекцијом, 3Д моделовањем и препознавањем облика, али и вештачком интелигенцијом. Њихова жеља је да тргови и храмови, позоришта и хиподром, купатила, улице и четврти града изроне из ораница у којима су се вековима налазили и по-

дина Виминацијум доживео нову афирмацију на међународном плану. Захваљујући његовој препознатљивости уједно се промовише и културно наслеђе Србије, па и савремена уметност, имајући у виду да су аутори глава римских императора наши савременици.

Домаћин изложбе била је Српска православна црквена општина у Будимпешти, а организатори српско Министарство спољних послова и

стану део светске и наше културне баштине, али и симбол препознатљивости дунавског ареала.

Села Стари Костолац и Дрмно, која су удаљена тринаест километара од Пожаревца, леже на остацима античког града Виминацијум, који је био центар римске провинције Мезије Супериор, а у касној антици провинције Мезије Приме.

Из историјских извора је познато да је Виминацијум био значајно војно

Виминацијум и изложене експонате представили су проф. др Миомир Кораћ и Немања Мрђић

упориште у коме је била стационарна римска легија. Археолошким ископавањима у последњој четвртини двадесетог века полако израња из штурних историјских сведочанстава и представља се као град, који је у својој историји, дугој шест векова, имао динамичан развој и био место где су се сусретале не само културе истока и запада већ и место у које су трговци из Римског царства радо залазили. Изгледа да је материјална основа

овог града, чија је роба налазила купце и ван граница матичне провинције, била основа да на овом простору заживе и разноврсне уметничке радионице. Управо те радионице током четвртог века, оставиле су нам нека од најзначајнијих дела осликаних гробница касноантичког периода. Готово да није било римског императора који није прошао кроз Виминацијум или у њему боравио дуже или краће време.

Д. Ј.

ГРАД ВИМИНАЦИЈУМ УНИШТЕН У НАЈЕЗДИ ХУНА

Из историјских извора је познато да се 284. године, у непосредној близини Виминацијума одиграла пресудна битка за превласт над овим просторима између двојице римских императора: Диоклецијана и Карина. О овом времену сведочи и мермерни портрет Кариновог сина Каринуса, који се чува у депоима музеја у Пожаревцу. У четвртм веку Виминацијум је био значајно епископско седиште. Град је дефинитивно разорен средином петог века у најезди Хуна. Више никада није био обновљен, а војно упориште је поново постао у шестом веку, у време владавине Јустинијана.

